

Đông-Pháp-Thời-Báo

ABONNEMENTS
Indochine Union postale
Un an. 8.000 Un an. 10.000
Six mois 5.000 Six mois 6.000

Annales Légales
050 la ligne de 6 points sur justification de 9 cécros quella que soit la page.

Annales Commerciales
On traite à forfait

NĂM THỜ NHƯT SỐ 44
NGÀY THỜ HAI
27 AOUT 1923
Tổng-lý kiêm Chủ-bút:
NGUYỄN-KIM-DINH

LE COURRIER INDOCHINOIS

報時法東

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN
NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUẢN
51, đường Mac-Mahon, 51
SAIGON
Dây thép nói (Téléphone)
SỐ: 324

GIÁ BÁN
Đông-Pháp Ngoại-Quốc
Một năm. 8.000 Một năm. 10.000
Năm năm 6.000 Sáu tháng 6.000
Mua báo phải
trả tiền trước
Thư và Mandat đ. gửi cho
M. Nguyễn-Kim-Dinh.
Lưu báo về việc bán báo là
việc tư xin thương nghị trước.

LUẬN VỀ TÂN-CỰU HỌC

Cải đạo đời của dân-tộc ta ngày nay có hai mối, là Cựu-học với Tân-học, hai mối cheo ngoe nhau không ăn chịu chi cả, mà mỗi Cựu-học thì yếu, mỗi tân-học thì mạnh hơn, vì tân-học đương phải thì, cựu-học đã sai buổi. Bởi giá tân-học qui, còn giá của cựu-học thì hèn; qui thì càng ngày càng cao, hèn thì càng ngày càng thấp.

Bi-nhơn sanh nhằm lúc bất tiền bất hậu, sự học hành cũng bất cựu bất tân, là tân thì lem-nhem chẳng vì kiếp người, cựu thì lách-hoặc cũng còn sút hạn. Nay Bi-nhơn bình tâm mà luận, coi phải chuyên tân cựu bên nào, mà muốn chuyên dụng bên nào thì phải cho biết bên nào dài vấn. Bi-nhơn đã suy đi xét lại, lòng chổ nghe, gan chổ thấy, thì không ai dài vấn hơn ai, Bi-nhơn đứng ngay chánh giữa mà so thì hai đầu bằng riết.

Có nhiều người nói: Cựu-học nay đã trỗi hủ, phở ra với đời này thì biết dụng vào đâu, tân-học nay là trăn cam, cả thiên hạ đương xôn-xao sùng thượng. Nói như vậy cũng có lẽ phải thiệt, song đứng có một bên mà nhảm, thế cũng có sai, người nói vậy là còn thiên, chưa phải người đứng giữa. Hồi này Bi-nhơn nói, tân cựu bằng nha không ai dài vấn, là Bi-nhơn xét kỹ, thiệt hai bên đều có chổ dùng. Cựu-học là cái chất, tân-học là cái văn, cựu-học là cái nền, tân-học là cái lầu cái cất vậy. Cựu-học để mà bày công-nghệ tài-năng, cựu-học như cái tú-sắt, tân-học như vàng ngọc. Nói vậy lại: Có nền mà không có lầu cất, thì cái nền ấy bỏ không, có lầu cất mà nền không chất thì lầu cất phải sụp. Có đạo đức

mà không có tài-năng thì ra que mùa vụng-viêu, có tài-năng mà không có đạo-đức thì là người dờ tợn hiểm hoi. Có tú-sắt mà không có vàng ngọc thì tú hó trống không, có vàng ngọc nhiều mà không có tú-sắt thì lấy chi mà cất kính cho chắt chắt.

Đời huổi này các dân-tộc đều ao ước cho dựng rye-rờ mặt mảy lên tuổi trên Thế-giới, mà hãy còn dùng cựu-học mà làm chi, nhưng vậy mà phải dùng, dùng cựu-học cũng tỷ như cửa có gập then chốt vậy. Nói tác một đầu là: Dân-tộc ta phải đều chuyên tân-học, để mà lợi dụng sự khai-hóa phát minh cho mau, rồi cũng nếm mùi cựu-học cho tương, để mà bổ cứu chỗ gia đình cho rye-rờ. Vậy là cần phân nơi chánh giữa không thiên ý bên nào, có người mà cũng có mình, có cũ mà cũng có mới. Người với mình nhập một, cũ với mới pha chung, cũng đưa chen giảnh lẫn chuyên tân kỳ, mà cũng ung-đúc lãnh lĩnh chẳng hề vong bản. Phải đứng giữa mới biết đầu nào dài vấn, phải sang qua sớt lại mới thích trung, người mà thích trung cũng tỷ như hàng thừ châm kia, lối ba mươi bảy ba mươi tám chỉ là vừa, nếu bốn chục sắp lên thì nóng hung, mà sụt lối ba chục sắp xuống thì lạnh quá. Bày giờ cầm đạo trung mà luận, thì cựu không nên bỏ mà tân cũng phải ham, phải sớt sang lựa lọc cho rảnh, cựu phải cũng dùng, tân hay cũng học. Còn chuyên nào chẳng thời nghĩ không thể hiệp thì dẹp lại một bên, kêu là lựa đều lãnh lẽ đẹp mà theo, hề là có công ích có nghĩa lý thì làm, bất luận là tân hay cựu.

Đ. P. T. B.

CÔNG-VĂN LƯỢC-LỤC

SỨ GIÁO-HUẤN
Theo lời nghị quan Thống-độc Nam-kỳ ngày 21 Aout 1923:
- Thầy Nguyễn-văn-Thổ, Giáo-lập ở trường sơ-học Phú-lâm (Cholon) dạy phép đối với thầy Huỳnh-văn-Thiên, Giáo-tập ở trường sơ-học Bền-tre.
- Thầy Lê-lân-Tho, T. giáo-thiết thợ hạng tám ở Gò-công dạy phép đối với thầy Nguyễn-văn-Hải, Trợ-giáo-thiết thợ hạng 5 ở Long-xuyến.
- Thầy Nguyễn-văn-Sang, Trợ-giáo-thiết thợ hạng năm ở Sadee, dạy phép đối với thầy Võ-văn-Hội, Trợ-giáo-thiết thợ hạng tám ở Gia-dịnh.
TY VIỆN-QUAN BÀN-QUỐC
Theo lời nghị quan Thống-độc Nam-kỳ ngày 22 Aout 1923:
- Ông Tô-ngọc-Dương, Phủ-hạng nhì Chủ-quan ở Châu-thành Travinh đặc lệnh đi nhậm quan Ô-lắc (Tradinh) thế cho ông Lê-văn-Cừ, đang phép nghỉ.
- Ông Phạm-hữu-Công, Phủ-hạng nhì ở Gò-công, đặc lệnh đi tưng chánh quan Chủ-tỉnh Gò-công, thế cho ông Phạm-hữu-Công.
- Ông Huỳnh-văn-Huê, Huyện-hạng nhì ở Sadee, đặc lệnh đi tưng chánh quan Chủ-tỉnh Gò-công, thế cho ông Phạm-hữu-Công.
- Thầy Võ-văn-Thành, Thợ-kỹ hạng nhất ở Biền-hoa đang lệnh đi Sadee, thế cho ông Huỳnh-văn-Huê.

BA PHẦN MẶT MỘT

Bi-nhơn mạng cái đề Ba phần mặt một trong thế qui khản quan tương cái vấn đề chi mác làm, kỳ thiệt là lẽ thường, tại Bi-nhơn nghĩ mà tư-tướng như vật trong xứ Nam-kỳ ta, nó bắt cảm xúc lấy tâm lòng, nên Bi-nhơn đặt cái đề là ba phần mặt một.

Ba phần là ba phần gì? Là thiên thời, địa-lý, nhân-hóa. Trong sách Mạnh-tử có nói: Thiên-thời bất như địa-lý, địa-lý bất như nhân-hóa. Nếu trong ba phần đó mà đúng cả vừa ba thì nước khó chi giàu, người khó chi mạnh. Như xứ Nam-kỳ ta đây, bởi giọt nước Cửu-long giang ở trên nguồn xô xuống, dòng sông biến Nam-hải đối lên, hai mối nước chào nhau, trên đũa xuống dưới đưa lên mà bồi cát lấp bưng lâu đời chầy kiếp mới thành ra một giải đất bình nguyên khoáng dã như thế. Lại may thay cho xứ Nam-kỳ, ở nhằm mé đường ôn đới, cho nên thời trời hòa hườn không nực hung mà cũng chẳng lạnh bùng; phải chi mà như xứ Tây-bá-lợi thì lạnh biết là đường nào, như phía Ấn-độ thì nực biết sao mà nói. Đã vậy mà còn dựng tư mùa mát mẻ khi tiết hòa bình, mưa nắng phải thì, không bão lụt không băng bão, mà cũng chẳng có sơn lam chướng khí, ấy là xứ ta chiếm được một phần thứ nhất đó rồi.

Còn ruộng đất xứ ta cho là đầu mối, cây lúa rất tốt, trồng hoa quả rất sai,

VĂN UYÊN

Bộ y văn: Nguyễn-chí,
của ông Nguyễn-Tiền (số báo 40).
Lo chi ai phụ với ai mường;
Biết đủ được thì cũng được sang;
Bầu nước để kiền người hiền ngọc;
Rừng lòng còn như kẻ chia vàng.
Lợi danh cũng muốn theo thời thế,
Bay nhảy làm càng thốn ruột gan.
Ngồi nhảm thử xem trời mấy tuổi,
Biết bao cho Đền chuyền trộm làng.
Long-cung
Cựu Hội-đồng

VINH BÀ TRUNG
Phủ sanh giấc mộng có ra chi,
Thoát khỏi như Trương mới qui kỳ.
Tổ-Dịnh khép oai hồi dục thảng,
Việt-Nam mở sách lúc suy vi.
Hải tây rặng nhấc phe quyền thế,
Lãng học đi truyền sự nữ nhi.
Cái sát vị tro làm hữu dụng,
Ngầu năm chỉ dẫn lối tu-nhi.
Mai-Lâm

THIỆT TỤC NHÂN ĐÀM

THƠ CỦA NGƯỜI ẮN-DẬT

Cái tư cách của người đi làm công

Kính thàn các ngài,
Lâu nay tôi không muốn đem cái thân yếu hèn này mà tranh đua với thị thành, đành lần lượt chốn thôn quê, cơm té ngày hai, nước ao trâu vườn, thường cho là cái thú riêng. Tưởng được yên chí cho đến giờ, nhưng lại còn có khi mướn đất, nên lúc buồn cũng kiếm tìm thân bằng có hữu mà đàm đạo. Đưa nó đến chơi nhà người bạn thân, hai anh em vì trời mưa không dắc nhau ra ruộng được, phải nghỉ nhà nói chuyện và giầy lười, sau hết chuyện đàm ra đánh cờ cho đỡ buồn. Đánh được một bàn, thấy một người phụ nữ ngoài ruộng về, ông bạn tôi liền người nhà dọn cơm cho ăn. Đánh xong bàn thứ hai, lại thấy anh ấy về nữa, lại dọn cơm, lại ăn. Tôi đánh từ mười giờ sáng đến năm giờ chiều tắt cả chừng sáu bảy bàn có mấy người nhòm mà xem, tôi lấy làm lạ hỏi anh tôi xem người ấy đi đến hay sao, thì bạn tôi trả lời rằng:
"Chú còn lạ gì? Ở đất này đều như vậy. Công mà thì mướn nhà cái một ngày, không thấy ai trả hơn mà cũng không nghe họ đòi thêm. Nhưng có lẽ họ mướn một công xong thì ăn một bữa cơm. Người ta làm ruộng lớn năm mươi công nhỏ, có khi đến đôi ba chục công, thì ăn cơm sáu bảy bữa không có gì lạ, nhưng tôi làm nhỏ, trôi trôi có một tháng mà nó ăn như vậy nên chú mới chướng mắt."
Tôi về đêm nằm suy tới nghĩ tới, Tôi làm sao mà anh nhà mà ấy không đòi thêm tiền rồi giao hẹn ăn chừng hai ba bữa cơm mà thôi? Tại làm sao mà anh không ăn một lần

cho thiệt nó, để làm gì chút chút về ăn cho mát công chủ nhà đó?
Như lời tôi nghĩ đến việc gạt lừa. Xứ tôi thì theo lệ xưa nay lễ công gạt, gạt mười một bó, mười bó về chủ ruộng, còn bó thứ mười một về phần người gạt. Bồi đó cho nên trăm mưu ngàn kế mà làm cho bó lúa công (thực kèn là bó lúa an) coi thì nhỏ hơn các bó khác, nhưng lại nhiều lúa hơn bó khác. Đến chiều chủ ruộng cho lúa ăn, thường hay sanh rầy rã. Nếu không cho họ cái bó lúa họ để dành để thì họ không bằng lòng, còn như gạt đáp rồi mướn một tháng cho họ mướn thì họ không chịu. Như mướn gạt bằng tiền, sớt họ gạt được sáu chục bó họ gạt chừng ba chục.
Nhóm đó mà tôi lại nghĩ đến người ăn kẻ của mình, hề làm bếp thì đập chén đập đĩa, giữ em thì giặt áo giặt quần, đánh xe thì đập chét ngựa, v. v. Các thầy thông thầy kỹ đi làm với ông này, cũng còn có thầy cả ngày chỉ cầm viết huai huai mà không viết chữ nào, chủ hay xếp có đến gần bàn mình thì mới cầm làm thư, đã có học thức mà còn làm như vậy, huống chi là kẻ không học.
Xứ Nam-kỳ ta tiếng là thiếu như công, song mà kẻ làm việc nặng, người làm việc nhẹ ai ai cũng đều than rằng không đủ ăn? Lại còn có kẻ không có việc làm? Thế ỳ ngu của tôi thì tôi tưởng là tại người mình thiếu cái tư cách của người đi làm công. Muốn viết ra đây mấy hàng câu trong Báo-quần các ngài giải cái vấn đề ấy cho rõ hơn.

NAM-TRUNG-TÀU

lúa gạo dư ăn, bán cho ngoại-quốc mua dùng, mỗi một năm có ít cũng chừng ba triệu gia. Xứ Nam-kỳ ta phía Đông-bắc thì giáp núi, phía Tây-nam thì giáp biển, từ biển Nam vòng qua đến Vinh biển Xiêm-La. Bởi vậy cho nên cây gỗ củi dồi dào đủ dùng, cá mằm và thú cầm chẳng thiếu, thiệt là địa-lý, thì ta đã chiếm được phần thứ nhì nữa là hai, hai phần đang rồi, còn một phần nữa vì sao mà bỏ mất?
Một phần nữa là phần nhân hoá, phần nhân hoá là dễ hơn phần thiên-thời địa-lý là nơi quyền của trời đất, trời đất đã cho mình hưởng, thì mình cũng nên giữ lấy phần nhân hoá, nếu mình mà không dùng nhân hoá là mình bỏ không thêm lo giữ mà mất đó.
Như đời Tam-quốc: Ngụy thì dưng thiên-thời, Ngô thì dưng địa-lý, Thục thì dưng nhân-hóa, bởi bên Thục dưng nhân-hóa nên Lưu-huyền-Dục mới kể thống-nhà Hán dưng bên mười ba năm nữa. Nước Nam ta cũng vậy, thừ xưa chúa Nguyễn-Hoàng và Thuận-châu thì cũng nhờ nhân-hóa mà đánh đổ nước Chiêm - Thành, sau chúa Nguyễn minh vương và vua Gia-Long cũng nhờ nhân-hóa mà lấy xứ Nam-kỳ này dưng. Cái thời đó của người xưa thì thuần phật, mà tâm tình hay thảo thuận yêu thương, còn thời đó người bây giờ thì cao thượng thông minh, mà ngật một chút dường như có tánh đố kỵ thì phải. Dầu không lòng đố kỵ cũng có tánh nghi nan, cho nên đồng-bào nhau sanh chuyen bất hoà, chuyen một chủ nghĩa chung một phạm vi mà giới ai này làm, mạnh ai này nói.
Bởi thế mà sanh đều nghìn ngàn, không khi nào mà nhờ tới chữ nhân-hóa, ấy là tại người tánh hẹp không hay dung túng cho nhau, bởi không dung nhau mới sanh ra chuyen ăn toàn trách bị, mà xét ra cho chẻ, thì những toán bị dưng mấy người, thiệt trăm chưa có hai, mười đầu dưng một.
Nào những bậc hiền-nhơn quân-lữ, nào những người nghe rống thây xa, xin các ngài thì thử chước nào, cho chúng ta dưng chữ nhân-hóa, thì chúng ta hưởng trọn ba phần vui sướng ấy, xét lại Địa-đồ khắp trong hoàn vũ, thử coi có nước nào nơi địa phương nào mà hơn nổi xứ Nam-kỳ ta, nếu để thiếu nhân-hóa thiệt là rất uổng! Tiếc thay!

Nguyễn-Tiền

TRUNG-HOA CÁCH-MẠNG

(Tiếp theo)

Thần-hóa-Long thấy lòng nhơn dân yêu thuẫn đường ấy, liệu cho việc cũ ắt nên, bèn đến ra mắt Đô-đốc Lê-nguyên-Hồng mà thưa rằng: xứ Võ-Xương-Hồng-khẩu này là chổ dụng võ dưng, song đánh thì dễ, giữ thì khó, thế phải sắp quân đội ra từ trấn, cho lên coi về mà phòng ngự mới xong. Nhứt diện sai tướng giỏi đem binh trước định các chổ như Trương-sa, Kinh-châu, dưng cho chẻ chẻ có thể đỡ ngăn tiếp ứng. Nhứt diện phải định định Trương-hải dưng dứt đường Nam Bắc giao thông của nhà Thanh, rồi sau ta mới liêng quân với các tỉnh mà đại định Trung-nguyên, sẽ kéo binh qua phạt Bắc thì mới nên đại cuộc.

Lê-nguyên-Hồng chịu là phải, ngày ấy giám binh sắp quân chia ra làm ba trấn, người 1 gya có dư. Còn quân dân mới chiêu mộ thì đương tập rèn dưng lắm, nên phải trước đánh Hồ-Nam, Thượng-Hải các nẻo, nếu chẳng có Khắc-Cường (là tự của Huỳnh-Hung) e mới mình khảnh không xiể, nếu gắng gượng mà đánh cũng dưng, sợ hư hại cho cả xứ mà lại trẻ này lâu ngày, ắc binh kéo tới, sanh ra nhiều tay cao thủ chẳng.

Hồ-Long nói: phải, Khắc-Cường là người trí dũng thiên hạ phục nhiều, mà lại gan dưng bản hời, không hay sợ khó, như dưng ở Khắc-Cường thì lo chi là không nên việc lớn. Khi ấy Lê-nguyên-Hồng bèn khiến Thanh-hoàn-Hồng-liệp nghị với Huỳnh-Hung. Con Lê-nguyên-Hồng lo mưu lấy Kinh-châu, phải cho tướng nào quân dưng về quân dưng nào, rồi truyền kéo binh thẳng qua Kinh-châu áp đánh. Sắp đặt vừa xong, lại có tình dưng rằng: Thanh định nghe Võ-Xương, Hóm-Dương, Hóm-Khẩu ba quân đã thất rồi, bèn phải sai Lục-quan đại-thần là Âm-Xương, Tể-chế Lục-quan đại-nguyên-soái, Hải-quan Đê-đốc Tát-trần-Bàng lãnh Thủy-sự Nguyễn-soái. Thủy lực đều kéo đi một lượt, dưng để dưng tại Dân-dưng cho mau. Bởi có cho nên thiên hạ đồn vang, làm cho nhơn dân lo sợ xao-xái.

Nghe tình như vậy mà Lê-nguyên-Hồng không chi lo sợ binh triều, chỉ lo sợ cho nhơn dân huyện nào, sanh kinh dưng không chừng, từng thế phải ra một đạo cáo văn truyền bố cho nhơn dân dưng rõ, ấy là trấn tỉnh lòng người cho yên ổn rồi ra binh mới dưng. Lời cáo văn như vậy: "Bày giờ dưng lời truyền nghe binh triều sẽ đến, đó là lời huyền hoặc điều ngôn, chớ không phải thiệt có, ta e cho người không biết, khi không mà kinh hải làm rối lòng người. Phải biết quân chánh-phủ ta nay, đã sang ba trấn binh rống tướng mạnh, mà còn chiểu mộ tân binh, việc chiến thủ ta đã định chắc. Các tỉnh đều hưởng ứng, không còn chổ chi lo, ta ra lời dụ này xin hết thảy nhơn dân lo việc làm ăn thông thả, chẳng hề lo sợ dưng chi, ta đã hết lòng lo tình sự binh an cho là thứ đó."

Từ lời cáo dưng những sau, nhơn dân mới bớt lo-xôn.

Khi ấy Lê-nguyên-Hồng sai chur tướng ra Hồ-Nam, Thượng-Hải các chổ, còn Huỳnh-Hung thì lo sắp đặt để chur binh triều sẽ đến. Họu Hóm-tộc tại Kinh-Châu nghe tình thì mừng lắm. Ai đi tui Mãn dưng lòng ác độc, muốn ám mưu giết bọn Hóm dân, bọn Hóm-dân đến báo với Nguyễn-Hồng, Nguyễn-Hồng vô ghẻ mắng Mãn-Nhơn sao có tâm bạo như thế, liền sai tướng kéo binh qua đánh Kinh-Châu. Đạo binh Cách-mạng kéo qua vừa tới thành Kinh-Châu, thấy trong thành lửa cháy ánh trời, rớt xuống trời nghe ó la vang, tiếng súng nổ dưng dưng, nhơn dân kêu la rên chóc một cách nào-nồng! May

chạy ra ngoài thành cũng nhiều, mà trong thành còn bị chết như trâu! Khi ấy quân Cách-mạng nói, nếu để trẻ thì Tui Mãn nó giết Hóm-dân hết còn gì, bèn áp nhau đánh riết vào, trong thành Mãn dưng cũng chổng cừ, hai đảng bằng súng vang dưng dưng, đánh nhau chừng ba giờ, quân Mãng kéo chạy trốn mất hết, còn chết trong thành thì năm chết đất, không biết là bao nhiêu. Nhơn lúc ấy Hóm-dân thưa thảng mở cửa thành rước binh Cách-mạng, rồi giả trẻ trai gái đều kéo nhau ra đón trước vòng binh mà chẻ mừng rằng: May nay còn dưng thấy đại đội quân lính của ta vào đây, là như có các ngài gan dưng trí dũng, chớ chi chậm trễ ít giờ nữa thì mấy muôn mạng chúng tôi đã làm quí hoan hồn nơi chín suối rồi! Quan tướng lấy lời ngon ngọt an ủi, thì kẻ đại binh tới nữa, vậy có thành xét bắt tại Mãn giết lại mà trừ, tui Mãn biết thân chịu hàng thì tướng Cách-mạng cũng dưng dưng tha cho, kiểp ra lính an dân, đầu góp thảy chẻ mà chón, sửa sang công việc xong rồi, để binh ở giữ thành Kinh-Châu một một, còn bao nhiêu kéo về Võ-Xương báo thiệp!

Lấy dưng Kinh-Châu thì Võ-Xương có thể dưng. Mà Lê-nguyên-Hồng cho chẻ Võ-Xương là chổ có lẽ bền chặt của Cách-mạng, nên trước phải phòng bị cho chỉnh tề, bèn ra một đạo cáo thị cho: nhơn dân binh lính đều biết, cáo rằng: "Trung-hoa dân-quốc quân Chánh-phủ ngạt quan Đô-đốc Lê-bổ-cáo; nay vưng mang quân Chánh-phủ, cáo cho quốc-dân ta đều hay, phạm binh nghĩa dưng của ta đến đâu, xin các người chớ nên nghĩ sợ, ta vì cứu dân mà làm đây, chẳng phải vì dưng riêng mà hại đó. Thiệt là: với các người trong chón nước than, lãnh các người trong khi ghẻ chột. Thừ trước các người chịu dưng ngược chánh, cũng như chim liền khỏ sông mà, là bởi quan mọi Mãn nó chuyen quyền, cho nên nó bỏ lòng các người như rết. Phải biết giống mọi Mãn nó chẳng phải nói nhà Hóm-tộc, đầu có ai là người biết giần, cũng óm lòng mà chẻ, chớ biết ai sao! Nay ta vì việc ỳ không đánh, phưng dạy dưng nghĩa kỳ, nhứt là ta vì dân trừ hại. Cùng nhau chung sức làm bờ hóm-la, mà cũng có đồng giống mình gian ác đại khẻ, còn theo nó thì ta chẳng để cho còn chút hơi mà ngấn trời. Các người: Xưa giặc nó ăn thịt mình, nay mình lột da nó lại! Có người nóng vì đại nghĩa, cầm binh khí rớt đến chẻ này, chung lo quang phục sự nghiệp. Hóm-tộc trung hưng, dưng nên Trung-hoa dân-quốc, thì đồng bào ta không ai sợ, không ai sợ-sợ, dưng một lòng mà đuổi tui Mãn hết đi, thì chúng ta mới công hòa chung hưởng. Quân lính có kỷ luật, dưng nhau một thể chẳng dưng khi nhau, ta xin đồng bào phải thân ái với nhau, mọi người hãy nghe lời ta khuyên bảo. Sau để niên hiệu như vậy:

Huỳnh-dê kỳ nguon 4609 năm, mừng một tháng làm."

Từ lời cáo thị ỳ ban ra nhơn san, thì lòng người nháy-nháy, việc quân một ngày càng thêm. Ngày kia chur tướng nhóm tại nghị-dương, có người hỏi Lê-nguyên-Hồng rằng: "Đô-đốc ta trấn Võ-xương, Hóm-khẩu, có tình chước gì mà tin thủ hay không?" Nguyễn-Hồng nói: "Thiên hạ đều xưng Cách-mạng, ỳ nơi Võ-xương, Hóm-khẩu đây vậy, chẻ này là chổ căn cứ của Trung-hoa dân quốc ta, cho nên tôi ta trấn nơi đây ba tháng chẳng một một dưng, chẻ các tỉnh sắp dưng cho xong, quân dưng trở lòng bỏ hết, dưng sẽ trên bỏ dưng có quân dân, thì ta sẽ dưng thì nên việc cũ."

HỘI NHÀ MÁY XÂY LỬA VIÊN-DÔNG (Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẤU DANH VỐN HUND 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẮT SỔ Ở TẠI SAIGON, ĐƯỜNG BELGIQUE, MÓN BÀI SỐ 15. - NHÀ MÁY XÂY VÀ KHO TRỮ Ở TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LỬA

MUA LỬA VÀ LÃNH BÀN LỬA - GIỮM TIỀN LỬA VÀ THẺ LỬA - LÃNH LỬA GỠ KHO

TRƯỚC KHI BÁN LỬA xin hỏi hẳn hiệu; nếu vị diện-chủ nào mắc đi không đúng thì viết thư cho hẳn hiệu sẽ đến viếng mà bán luận. - MUỐN HỎI CHI THÍ BỒN HIỆU SẴN LONG CẤT NGHĨA CHO HẾT. CỐ ĐẠT HẰNG NGÀNH TẠI CẢNH THỜ và có lập thành mua lửa nơi các chỗ thị-tr.

NHÂN ĐÀM

BI BENG VẤN ĐÁP

Thầy B. - Beng, này có cuốn sách gì mà mấy đương giầu đó? Đưa đây coi nà.

Trò Beng. - Thưa thầy, cuốn tiểu thuyết gì.

Thầy B. - Tiểu thuyết là sách gì? Có phải sách học hơn?

Trò Beng. - Không phải là sách để học. Tiểu thuyết là sách để buồn mà đọc cho nó vui.

Thầy B. - Cuốn nào đọc cũng vui hết thầy hay sao? Sao tao thường nghe nói về không ngữ được thì lấy tiểu thuyết mà đọc cho nó buồn ngủ? Bày giờ này các nghĩa hai chữ tiểu thuyết, giải từ tiếng một cho tao nghe nào?

Trò Beng. - Thưa tiểu là nhỏ, thuyết là nói. Tiểu thuyết là những chuyện nhỏ nhỏ, ngắn ngắn.

Thầy B. - Không phải. Sao cuốn nào cuốn này cũng đến trên năm chục thì ít có mà cũng nói ít, còn lời quấy tiếng gièm có nhiều mà nói cũng ngắn. Duy có khác một điều là: cả những vật vật thì ai ai, mà lời quấy tiếng gièm có nhiều người chịu quá. Là tại của những vật vật nó có hình thức mà không có tinh thần, còn lời quấy tiếng gièm có tinh thần mà cũng có hình thức nữa. Cái tinh thần của kẻ hay chửi những lời gièm tiếng quấy, chẳng những là nói cho họ trung với nhau phải nghe phải mắc mà thôi, mà lại bực thiên-tử công khanh cũng chửi khỏi làm nghe - lời gièm tiếng quấy. Đến chuyện đạo đức rồi nhân-nhân mới biết là sự quấy, còn hồi nó đương giầu pha đưa trâm nghe ra nhiều lý thú thâm trầm, thiệt là lời gièm trâm để nghe. Chẳng như vậy thì xưa nay không kể mình.

Xét không kỳ thì làm

Phạm việc đời mỗi việc phải để lòng suy xét cho kỹ thì mới khỏi lầm, nếu vật chất hồng-hử thì ác hay làm lạc chỗ không khỏi. Trời sanh những lời ngay tiếng phải nó cũng như của qui vật ngon, còn lời quấy tiếng gièm cũng như của thường vật vật vậy; cho nên lời ngay tiếng phải thì ít có mà cũng nói ít, còn lời quấy tiếng gièm có nhiều mà nói cũng ngắn. Duy có khác một điều là: cả những vật vật thì ai ai, mà lời quấy tiếng gièm có nhiều người chịu quá. Là tại của những vật vật nó có hình thức mà không có tinh thần, còn lời quấy tiếng gièm có tinh thần mà cũng có hình thức nữa. Cái tinh thần của kẻ hay chửi những lời gièm tiếng quấy, chẳng những là nói cho họ trung với nhau phải nghe phải mắc mà thôi, mà lại bực thiên-tử công khanh cũng chửi khỏi làm nghe - lời gièm tiếng quấy. Đến chuyện đạo đức rồi nhân-nhân mới biết là sự quấy, còn hồi nó đương giầu pha đưa trâm nghe ra nhiều lý thú thâm trầm, thiệt là lời gièm trâm để nghe. Chẳng như vậy thì xưa nay không kể mình.

Xét lại cái đời Đế-quốc, sanh sát nơi quyền quân chủ, vì lưới dĩa gian mà cái có da biết máy tôi trung, thiệt là tại bề trên không mở lượng rộng suy nên nghe những tiếng gian thần ngon ngọt, nó hay kiếm phương này tìm thế nọ, làm cho có lý phải tình, kẻ gian thì nó chân luôn đón ngách chạm chỉ hữu tình, còn người trung thì cứ đi lời ngó ngay ở-hử bất ý. Như vậy vua mới tưởng cho là dĩa gian nói nhảm, người ngay nói quấy, là bị xử thừa che mắt thành, biết đâu mà biện lẽ chánh tà, phúc ra oai sấm sét hóa riều, thì phân dưới phải cam tâm chịu ep.

Vua thì vậy mà chuyện đời của dân gian cũng vậy, hề ai không chính-châm không suy xét cho kỹ thì phải lầm ngay, nếu muốn khỏi lầm thì phải xét cho sáng lẽ. Đã như có tên H thì tên X, nó muốn cây tay ông S mà rửa bần, một lẽ là dĩa yếu nhiều thì nó làm tuôn tha thiết bị người ta húng liếp nhiều bề, xấn-vấn như nước đến tron, da-diết đường dao cắt thịt. Ông S xét suy không kiếp, tình thế lời ấy là nhảm. Hai là khi này hay chuyện tên X nói một lần, khi khác nói thêm vài chút, càng lâu càng thêm, sự hăm hoan của nó phân đơn có. Cho nên ông S thì không biết động, mà thiên hạ ngoài đều biết rõ sự ngay gian, đến chừng ông S biết rõ ràng, thì tên X đã xa-vơ xúng-vưng.

Ở đời bị có bao nhiêu đó, mà nay người này lưng móc chuyện kể nọ, một người nọ nói bởi việc kể kia. Cho phải việc đáng hoan thú như chúng giành trâu để đoạt của thì có nó làm chi, cái này là khi cười cợt chuyện những trẻ, mà cũng lưu tâm có hoàn.

Muốn cho tuyệt những chuyện gièm pha xô xát đó, thì phải trước lo ngăn đôn đừ gièm pha, muốn ngăn đôn đừ gièm pha thì mỗi việc mỗi để lòng mình sát mồi động. Nếu mỗi việc phải để lòng mình sát, thì đều vậy ngay phải quấy từ trường, thì kẻ đối trả đũa gian manh nó cũng thế chứ gì.

Quốc-Trần.

không có ý giết vợ nó, nhưng vì nạn-nhĩ vụ hiều đi về mà không chịu về thì ai lại chẳng nóng giận. Vợ đã chết rồi mà nó còn cái tình quyến luyến thương vợ nó nữa chứ phải ghêét đâu. Ồ! dân-bà như thế thật rất buồn cười. . . .

Còn nữa I

MYTHO. - Tại làng Tân-phước-tây có thị L. . . là vợ của tên Chánh-bộ nào đó. Hôm 15 Avril tên Chánh-bộ đi theo anh em bạn chơi, lại ham vui mà thua bả của hết hai, ba trăm đồng bạc. Người vợ nóng của, rầy rà với chồng, rồi lại đâm xuống xe chai mà thuốc chồng nó. Có một người bạn của người chồng cũng ăn lộn nhảm cùng miếng ve chai, mới hoãn lại là làng, tên làng Tân-phước bắt nội vụ giải đến quan Châu-quận Bình-phước.

Quan Chủ-quân bên lý khâu chiểu, rồi làm "án-kết" gọi tuốt qua Tòa Mytho phân xử. Còn tên Chánh-bộ thì lên đường, đường Tân-an mà đường bình.

Làm ơn mắc oán

SAIGON. - M. Lê-văn-Hiền giúp việc hãng Plantation Hallet vẫn là một tay hào hiệp, có lòng bác ái nên hề ai có việc cớ đến người thì đều được vui lòng. Ai biết M. Lê-văn-Hiền thì đều nhận là người tử tế cả. Vì sự tử tế ấy mà M. Lê-văn-Hiền mới bị một việc vụ cáo, ai ai cũng nói rằng: "Làm ơn mắc oán là thế."

Văn ngày nọ có một người đàn bà tinh nhân của M. D. . . Thưa-biện số Ba-son đến mượn M. Lê-văn-Hiền giấy thuê thân dạng cầm đồ hầu có cứu M. D. . . người tinh lang của mình đang bị giam thâu. M. Hiền cũng vì lòng tốt chẳng sự đều chi cả, người cứ đưa giấy thuê thân mà cho mượn, chẳng để cách một ít lâu M. D. . . chết. Người đàn-bà ấy không đời nào lại được, tức mình vì của mất, nên lại trở trái làm một, ơn người chẳng trả lại đem oán "mà đền, nhè đến bắt thura M. Lê-văn-Hiền nói rằng người mượn vàng ấy mà cầm, nên tên của người hỏi còn ghi trong giấy.

Việc này còn đang tra xét, ngay gian sau cũng sẽ lời ra.

Cháu Bạc Bà

SAIGON. - Có một người đàn-bà kia tên là Nguyễn-Thị-Côn, 21 tuổi ở đường hẻm Georges Guynemer, không nghề-nghiệp chi, bữa nọ đi xuống làng Thới-Thạnh(Can Tho) có làm quen với một đứa con gái tên Đào-thị-So, 16 tuổi.

Người đàn-bà đó thấy đứa con gái còn trẻ tuổi và lịch-sự bèn lập mưu thế đồ dành nó, nói rằng ra ở thành thị sẽ đáng chỗ từ-từ sang trọng đến cưới. Có nọ tin lời làm mà lại mừng rỡ, bèn đi theo lên Saigon. Nhưng chẳng bao lâu thì đã biết mình bị gạt vào treo giá chốn lầu xanh.

Nguyễn-thị-Côn đã như định vậy nhưng Thị-So không chịu chịu, không ở với Thị-Côn nữa. Thị-So bỏ đi, trong mình không còn tiền gạo chi cả, nhin đói đã hết sức, bèn đến bắt quản thú như một thura. Ông có quản thú như bèn cháu cấp cho có là một số tiền đặng trở về Can Tho. Nguyễn-thị-Côn thì đã bắt giải đến tòa vì tội hóa dụ gái thiếu niên.

Những việc xảy ra như thế ở xứ này thường hay có lắm. Ấy rất mong ước quan trên soi xét cho thấu động trừng trị những kẻ làm cho tội bại phong hóa. Và lại một dân tộc nào muốn cho đặng sự tấn-bộ hoàn toàn thì cái trình-độ học-thức với cái trình-độ đạo-đức phải đi đồng nhai một đặng. Việc làm đó là cái trách-nhậm của chúng "cha mẹ dân" vậy. Rất mong thay l...

Việc phải nên và giúp

THUDAUMOT. - Mối trộm nghe rằng tại làng Phú-cường hạt Thủđầu-một, bọn học-sanh hiệp cùng nhau, gây dựng hội Sportif club cũ lại, vì hội ấy mấy Thầy-giáo lập ra hồi 1917, nhưng đã điều tàng rồi rả. Nên ngày nay bọn học-sanh muốn gây dựng lại và lập luận tương-tử. - Song nghĩ vì, bọn học-sanh này, không đủ sức mà gây dựng lại cho nổi, vì vậy nên có ông Sĩ là Đốc-học bôn hạt và ông Túc là Xã-trưởng đương niên thấy vậy cảm tình chịu ra làm đầu cho bọn học-sanh này. Lại có ông Trần-trung-

Hiếu cựu Hương-chủ cũng là người háo nghĩa, chẳng ngại hao tổn giúp giảm chỗ học tập.

Đáng khen thay ba ông ấy, có chí muốn điều đặc học thanh-niên, nên mới ra công gây dựng, song phải làm sao cho có tiền nhiều, nếu có tiền nhiều thì mới tương-tử đặng.

Vậy xin trước là qui ông, qui bà, sau nữa cha mẹ của học-sanh ráng giúp cho bọn thiếu-niên này cho mau thành tựu. Bọn vậy, thì đoàn hậu tấn trong bôn hạt, mới có tinh liên lạc, có nghĩa tương thân.

Nghĩ vì hạt Thủđầu-một, chưa có hội chi kều bằng Tương-Tử, vậy chur qui vị làm sao giúp cho mau thành tựu, thì ơn ấy rất đay. Còn ông nào đồng-thình nữa, xin tương-ưng.

Nay kính

Vương-tông-Nhị

Chemins de fer Saigon

Hết Annam tới Khách-trú

Long-xuyên. - Cách một tháng trước bôn-báo có kêu ca cũng người có quyền cai trị xin dẹp cho sạch mấy sòng cờ bạc tại làng Bình-đức và Mỹ-Phước (Long-xuyên). Cũng nhờ có quan Chủ-tinh công-binh, sắp đặt sở tuần thành có thứ tự, tra xét tìm kiếm khắp nơi cho nên vụ cờ bạc ấy cũng có một tiêu diệt được.

Nay bôn-báo lại có n,he rằng tại làng Định-Yên mới nổi lên một sòng, ăn thua cũng lớn, mà kẻ thủ chứa lại là một tên khách-trú có ăn. Hễ cách vài ngày thì có ghe hốt cái đến đầu trước nhà tên khách-trú ấy, cũng bởi khách kia có chút thể thần nên cuộc làm ăn về sự chứa cờ bạc lấy xau này càng ngày càng thêm phát đạt.

Và lại làng D. Y. làm bực thời, sảng lòng thương dân nên nước, mà vì có náo một cái hội nhỏ mọn như thế lại không chịu khai trừ, để khách-trú lấy lừng, làm phép quan khinh luật nước như thế. Thật cũng là làm!

Mắt báo hoai

Thốt-nốt. - Ai là người có phần sự coi về thơ từ, nhựt-báo và trái giấy xin lập tinh kỹ lưỡng và con mắt cũng nên chăm nom hơn xưa một chút vì bôn-báo hàng ngày đều có được thơ các nơi mà như là một Thốt-nốt thường than thở về cái nỗi lạc báo mất thơ. Thế thì người chức việc coi về phần đem thơ phát báo, nghe những tiếng kêu rêu than thở ấy, rồi có hồ thẹn với lương tâm chăng?

LỜI RAO

SAIGON. - Nay tôi tên là Nguyễn-văn-Toan kính cho các ông các bà đặng rõ, kể từ ngày nay tôi không nhin biết tới nọ nầy hay là việc chi của vợ tôi là Mme Mathilde Lý-thị-Nhiều điệt Lý-thị-Lưu vì không còn ở với tôi hôm 16 Juillet 1923. Ai có cho mượn tiền mượn bạc chi thì tôi không biết tới nữa.

Nay kính

J. Nguyễn-văn-Toan

TRƯỜNG HỌC NGUYỄN-THAN-TRUNG

Saigon - Đường Legrand de la Livoye 57 118, 120, 120 bis, 122 bis, và 124.

KHAI-TRƯỜNG

Ngày 15 Septembre 1923

GIÁ TIỀN HỌC ĐÃ NHƯT-DINH NHƯ DƯỚI ĐÂY:

Table with 2 columns: Course type and Fee. Includes entries for 'Lớp năm (Cours enfantin)', 'Lớp tư (Cours préparatoire)', 'Lớp ba (Cours élémentaire)', 'Lớp nhì (Cours moyen)', 'Lớp nhất (Cours supérieur)', 'Lớp chung học năm đầu (pre-annee du cycle complémentaire)', and 'Học trở học ngoài thị trường'.

HỌC THỊ LÃNH BẰNG CẤP TỐT NGHIỆP

(Diplôme de fin d'études complémentaires).

Vi muốn cho vừa lòng nhiều vị đã gửi thư đến hỏi, nên ông Nguyễn-phân-Long tính mở thêm một lớp riêng bằng lớp chung học năm thứ tư trường Bôn-quốc, đặng dạy học-trò thì lãnh bằng cấp tốt nghiệp.

Sẽ ráng coi chừng từ trở còn khuyết điểm về khoa nào, đặng ăn cần dạy thêm khoa đó cho mỗi trò đặng tấn-phát.

Bởi phải đến cái công lao cho chur-vị giáo-sư dạy lớp này, sự tốn phí rất nhiều, nên ít nữa là đặng năm chục học-trò thì mới mở lớp này mà dạy, và giá tiền ăn học mỗi trò đã nhứt định mỗi một tháng là 30 \$00.

Giấy xin học phải gửi trước ngày 5 Septembre 1923, cho Monsieur NGUYỄN-PHAN-LONG, Conseiller Colonial, Boite postale No 210 SAIGON.

Sách-vở và giấy, viết, mực, vào vào, thì về phần học-trò chịu lấy.

Học-trò không cần may y-phục kiểu riêng, chỉ phải may hai bộ đồ Langsa bằng vải bố trắng, đặng bôn khi đi dạo ngày chúa-nhựt và ngày lễ.

Quần áo bôn thường thì phải may cho đủ đặng thay đổi ít nữa mỗi tuần ba kỳ. Mỗi trò phải sắm một cái thun rửa mặt, hai cái khăn lông lau mặt, một cái khăn tắm, một cái gối, một cái mền, một cái nệm hai tấm trải nệm (draps).

Đặng ngày 15 Septembre 1923 mới khai trường.

Ngày nay cho đến bữa đó, ai muốn thương nghị đều chi thì mỗi ngày từ 2 giờ tới 5 giờ chiều, xin đến tại nhà của ông Long, ở đường Nguyễn-tân-Nghiem (gần nhà thờ Cửu-kho); người sẽ sẵn lòng tiếp rước.

TRAM NAM KHONG PHAI

NHÀ HỌA CHON DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme

(NGANG GARE XE LỬA GIỮA CHỢ CỬ)

SAIGON

Thợ vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 3 cái bằng-cấp Đẩu-xảo Hàn-đi; mỗi năm rồi dự cuộc Đẩu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiết tinh xảo và dễ trăm năm không phai.

Chur qui vị muốn vẽ xin gửi hình chụp đến hoặc viết thư hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá cả và cái nghĩa phân minh.

HÃNG CHÁNH BEN HỢP-KỶ HIỆU:

ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA. E. U. A.

Hãng: ASSOCIATED OIL COMPANY OF INDO-CHINA L^{re} làm Đại-ly toàn cõi Đông-Pháp, món bài số 34 đường Lefebvre Saigon.

Đánh máy thép để: Associated Saigon

Đầu sáng hiện BIOC

Thép thép mới

57 62

Lời rao

Cho những chur vị tra hốt thuốc tây hiệu JOH HAVANE đặng rõ, kể từ ngày 15 Avril sắp đôn đừ bôn thuốc có để một tấm giấy gọi là prime nếu ai có phần phước đặng tìm prime ấy thì lui tại hãng ông HOY LANDRY ở đường Boulevard Bonnard món bài số 19 mà làm một cái đòng hồ vàng, đặng giá một trăm mấy chục đồng. Vậy qui khách có hốt thuốc hiệu này mỗi khi xê ra mà hốt thì phải coi chừng cho kỹ.

Ney 124

HÀNG MỚI QU

BẦY CHUỐT

(Thư bầy này nhay làm, hề có chuốt lại ăn thì nó đóp chết tức thì; mười con không sảy một).

Thư bầy bằng sắt một cái. 05 00

Thư bầy bằng cây một cái. 0 40

Thư bầy giải chuốt nhỏ. 0 15

lichaud à alcool 1 cái. 0 80

Canne de voyage en campagne một cây. 0 60

Canne de promenade poignée corne 1 cây. 0 80

Đồng-hồ-ré-tique Allemand, ré 7 lần, kèm chỉ giờ bằng radium, đem tới ngó thấy một cái. 4 20

Khuôn đẽ lnh chụp 6 Postale(celluloid) một cái. 0 20

Và nhiều thứ khác rất đẹp.

Mên nhiều thứ tốt, giá từ 25 \$0 tới 10 \$500

Drap de lit, taie d'oreiller, áo cho con nít nhỏ 2-3 tuổi bằng laine, kều tới làm (Burnous) một cái \$ 8.00.

(Mua cả có giá riêng).

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

73 Bd. de la Somme SAIGON

LỜI RAO CẦN KIP

Chur Nghiệp-chủ và chur Thương-gia, mỗi khi muốn mua đồ hay là bỏ hàng, đưng ai ngại chi hết, hãy đến tại hãng ông HOY LANDRY món bài số 17 đường l'd Bonnard, bôn hóng rạp hát tây thì chur-tôn sẽ thấy hãng có trữ náo là rượu chác đủ thứ, đồ gia vị và thuốc điều kiện Jon.

Nếu chur tôn không có dịp đến viết hãng chúng tôi thì xin viết thư, hoặc chur tây hay là chur quốc-ngộ cũng đặng mà xin cuốn ca-la-hô có kể các món hàng hóa và giá cả thì hãng gửi cho liền.

TRỒNG RẰNG

QUAN LƯƠNG-Y CUNAUD

Ở đường Chasseloup Laubat

số nhà 15

Nhờ rằng một cách rất êm ái.

Trồng rằng bằng sành và răng

vàng.

NHI-THIEN-DUONG

38, rue de Canton, Cholon

SAM NHUNG BOI NGUON VE SASH HUON

THUC DO NGUON DUONG GIA SAM NHUNG

Thuộc hương này là một phương thuốc của Tiên-Thánh để trị quần thần là sự chế luyện phải phép, lại dùng vì Bắc-Liên-Nhông và nhưn sấm, thiết là đại bổ nguyên thần.

Xin chuyển lấy mua mà dùng thử, thì mới biết công hiệu Đương Khảo chọn Sâm-nhông và các thứ được liệu bằng nhứt mà chế luyện rất tinh-bào. Xin kể những chứng được và cách dùng kể ra sau này:

Đông-ông là tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà suy yếu hoặc thần chí lặt đặt, hoặc bị trường phong là huyết, thì phải cầu trợ trợ đặng lấy nước mà uống với thuốc.

Phẩm kê học trò siêng năng học tập, tư lao quá độ, tinh thần hao kém, từ chỉ mới mới cử một buổi sớm mai uống 1 hũn chiêm uống 1 hũn, kể uống lần chung nào thì tinh-thần mạnh mẽ, học thức át thông minh; còn những người buồn lo lắng đêm ngày, để uống 1 hũn thì tinh-thần tráng kiện, uống được nhiều rồi, đầu thức cũ cũng không biết mỏi.

Đông-ông là tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà suy yếu hoặc thần chí lặt đặt, hoặc bị trường phong là huyết, thì phải cầu trợ trợ đặng lấy nước mà uống với thuốc.

Đông-ông là tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà suy yếu hoặc thần chí lặt đặt, hoặc bị trường phong là huyết, thì phải cầu trợ trợ đặng lấy nước mà uống với thuốc.

Đông-ông là tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà suy yếu hoặc thần chí lặt đặt, hoặc bị trường phong là huyết, thì phải cầu trợ trợ đặng lấy nước mà uống với thuốc.

Đông-ông là tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà suy yếu hoặc thần chí lặt đặt, hoặc bị trường phong là huyết, thì phải cầu trợ trợ đặng lấy nước mà uống với thuốc.

Đông-ông là tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà suy yếu hoặc thần chí lặt đặt, hoặc bị trường phong là huyết, thì phải cầu trợ trợ đặng lấy nước mà uống với thuốc.

Đông-ông là tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà suy yếu hoặc thần chí lặt đặt, hoặc bị trường phong là huyết, thì phải cầu trợ trợ đặng lấy nước mà uống với thuốc.

IMPRIMERIE DU CENTRE

Louis MINH

76, Boulevard Bonnard, Saigon, 76.

NHÀ IN « IMPRIMERIE DU CENTRE »

CÓ ĐỦ CÁC THỂ CHỮ

TÂY, QUỐC-NGŨ, ANNAM LỚN NHỎ ĐỀU CÓ

ĐÃ IN MAU MÀ GIÁ LẠI RẺ

TẠI ĐÂY CÓ ĐÓNG SÁCH ĐỦ KIỂU VÀ BÀN GIẤY

XIN CHIẾU CỔ

Đời thanh trị thái bình, thì con người sanh sống ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi cảm thấy mỗi khi Saigon có bày chơi...

Cũ xin quý-khách tưởng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững, thì ơn ấy ghi tạc hàng ngày.

HIỆP & THẮNG.

LỜI RAO

Vì đã đến kỳ ra công-ty «Hôtel du Mekong» là một nhà hàng giàu sang và phong-ngũ ở tại góc đường d'Espagne và Roland Garros tại chợ chánh Saigon, cho nên trong Công-ty định bán nhà buôn ấy.

Vậy ai có muốn mua nhà buôn ấy, xin mau mau đến mà thương-nghĩ, kể từ ngày nay cho đến ngày 31 Xout 1923.

Lương-văn-Thần & Cie

Lời rao cần kíp

M. Nguyễn-văn-Giúp, thợ sửa máy và đồng hồ ở đường Amiral Dupre Saigon số 21, nhân vì có việc phải về Bắc-Kỳ nên có gửi các món đồ sau này cho bạn-bào cậy rao giúp, ai là nguyên chủ thì xin mời đến Bảo-quản mà lãnh:

- 1 cái đồng hồ để bàn, kiến xanh, bằng nickel.
1 cái đồng hồ trái-quít bằng vàng số 611.600.
1 cái đồng hồ đeo tay bằng vàng số 5472.
1 cái đồng hồ trái-quít nickel hiệu Ros cof.
1 cái đồng hồ sắt.

PHU-KHOA KIM-PHUNG-HUON

Phẩm đơm-bà khác hơn đơm-ông thì chỉ có 2 đều: 1) đường kính 2) sanh-dé mà thôi. Nên để muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kinh đều đặn. Nếu đường-kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho dù đắp, hay là phân nhiều/giấc hơi ngoai-cầm, hoặc tại lo, rầu, buồn-bực, tru-huất trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đều cũng do nơi đường-kinh không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày dựng phương thuốc màu-nhiệm của ông Tô truyền lại đến nay, hàng g u lòng giúp cho đời, hra những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm hườn để trị các chứng bệnh đơm-bà đều đặn đặng hết.

Còn như bình thời mà thường uống thuốc này, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh mà rồi sanh con dễ chầu cũng nhiều, chỉ như đơm-bà có thai mà uống thuốc này, thì lại đặng an thai bảo sản, chừng sanh con ra lại đặng mạnh mẽ nữa, ấy là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng bệnh đơm-bà hiệu nghiệm như thần đó.

- 1) Đường-kinh hoặc trôi, hoặc sục, hoặc ít, hoặc nhiều;
2) Bạch-dái, Bạch-dám, ra hoai không dứt;
3) Đường-kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen lấm;
4) Khí huyết đều hư, đường-kinh không có;
5) Hoặc đường-kinh ra nhiều quá, như muốn làm băng;
6) Đường-kinh đi nghịch, sanh ra thì huyết, trong bụng thì đau;
7) Thân thể chẳng yên, xây-xâm mất ngủ, ăn uống không tiêu;
8) Đau lưng, mỏi gối, vàng mắt, ốm gầy;
9) Thái đòng chẳng yên, trong bụng đau hoai;
10) Để rồi ứ huyết mà đau, hoặc là-nhau không ra.

Mỗi hộp 2 hũn giá là 1.800

HIỆU LÂM-QUANG-SĨ

Nº 92, Boulevard Bonnard Ngang nhà thuốc thì (chợ mới) Saigon

LÂM-NGOC-THACH

Trên lầu Nº 58, Rue d'Adran Ngang tòa Tân-Đào (chợ cũ) Saigon

Kính cùng quý Ông, quý Bà, quý Thầy và quý Cô đang rồ: Nguyên chúng tôi làm nghề trồng rau và tược cũng vàng có hơn tám mươi năm, nên sự kỹ càng, chắc chắn và khéo léo của chúng tôi làm chúng khác chi người khác, song một điều nên lưu tâm là nghề chúng mà lại ỳ riêng của người Tây vậy mà thôi.

LÂM-QUANG-SĨ

Kính co á

THI-THO'

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO, Bijoutier ancienne Maison NGUYỄN-VĂN-GIÁO 13, rue Schrader, Saigon

Kính cáo cùng quý Ông, quý Bà đang rồ: Nguyên tiệm này ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mất phần rồi. Nay người cha là Nguyễn-văn-Đạo cũng làm đồ nữ-trang theo kiểu-kim-thời, những là: nhẫn, khuyên, kiềm, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng dỏi, kiềm căng, neo bông, neo dẹt, đồng chiếc, v. v. Đủ thứ kiểu theo kim thời cũng như ngày trước vậy. Xin quý Ông, quý Bà, muốn dùng món chi xin dời gót đến tiệm tôi, hay là viết thư mà gửi cho theo hiệu thì tôi cũng hết lòng làm theo ý. Quý Ông, quý Bà đừng quên chi thì tôi cũng hết, keng cần thận mà gửi đến cho quý Ông quý Bà dặng.

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO

Bijoutier, 13, rue Schrader, 13 - Saigon

LỜI RAO CẦN KIẾP

Kính cùng Lạc-châu chủ quý vị đang rồ: như vì tôi mới chọn dựng một chỗ đất dựng làm ngôi gạch rất tốt nên tôi đã lập một cái lò-gạch để liệu là Nem-thành-Phát tại ngoài vùng Thủ-Thửa tạc lên là Văn-củ mà bên (Tân-an).

Lò gạch của tôi đây tuy mới lập mà làm đủ thứ ngôi gạch, như là gạch kiềm, gạch thớt, gạch bàn, ngôi đại tiền, ngôi móc, ngôi ống.

Lại tôi cũng có trữ bán sỏi, ciment, các, gạch biềch-lon nữa.

Kính xin chủ quý vị thương tình như có cần dùng các món mới trên đây xin tôi lui giao tiếp cùng tôi, tôi rất cảm ơn.

Chủ nhân NGUYỄN-TRUNG-CHÁNH Làng Linh-Quới

DU'ONG-DIEN

Marchand de Meubles Rue Catinat 100-111-113 SAIGON

Tiệm tôi có bán giường đồng chon vượn, đồ mộc non bằng đồng & bèn Huế kỳ mới lại.

Giường đồng sắt, cây, theo kiểu kim-thời.

Bàn ghế, tủ kiến, đã cầm thạch và các thứ ghế hiệu THONET lại có tủ, bàn, ghế đánh vernis lampon.

DUONG DIEN

TAN TAN HIỆP THÀNH

ở tại đường Viênot số 40 ngay chợ Saigon mới.

HUYNH-VĂN-NHUNG, kế-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiềm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ở ăn trâu có chung bằng đồng xi ni-kê (Nickle), qui-khách ở Lạc-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thư thương nghị. Đờ làm rồi sẽ gửi lập tức Contre-Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUYNH-VĂN-NHUNG, cần bạch.

HÀNG NHÀ LÀM RA : GIÁ BÁN THIẾT RẺ

TANG-KHANH-LONG chúng tôi mới lập thêm một hàng tại Hanoi số nhà 152 đường Coton, chỉ chuyên chế các thứ hàng kể ra sau đây:

Nón Casque trắng-vàng-sám, dù kiềm; Giày tây, giày hạ An-nam, giềp Nhứt-bôn.

Chiếu trải salon, và cầu thang; tapis chũi chân; rương và valises bằng da.

Ghế sịch du, ghế Thonet «chaises».

Đèn kim tron, và cần, đủ kiểu; hàng lác: xuyên, lãnh, the, lụa, vải may mùng, đồ thêu, dentelles, ha-ton (cannes).

Nón nũ «feutres» mua tại bên tây. Và khác các thứ con dấu bằng đồng, bằng đá, Cẩm-Thạch vân vân.

Như quý khách muốn mua thứ gì về bán, sẽ có lời nhiều thư xin dời gót ngay tại tiệm Tang-khanh-Long số nhà 10 đường Catinat và tiệm nhánh Đông-nam-Mỹ số 90 đường Bonnard; giá cả chúng tôi xin tính theo như ở Hanoi.

Nay kính mời

TANG-KHANH-LONG HANOI. - SAIGON.

HOTEL D'ANNAM

NAM-VIET KHACH-LAU

72 & 80, BOULEVARD CHIARNER, -10, QUAI LE MYRE DE VILERS Đường Kinh-láp, đường Carabelli và đường mế-sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUYNH-HUỆ-KÝ, Chủ tiệm

Kính cùng Quý-khách rồ: tôi dọn một tiệm ngũ hiện là HÔTEL D'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lầu) phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở tầng dưới đất được cận tiện Quý-khách, xin Quý-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thông thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành rất mát mẽ tại đường mế-sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa nhỏ, nhà số 10 Saigon

HUYNH-HUỆ-KÝ, Cần khải.

HÀNG CHÁNH BÈN HUỆ-KÝ HIỆU ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA E. U. A.

Hàng : Associated Oil Company Inc. California Ltd. làm Đại-lý toàn cõi Đông-Pháp, ở đường Lefebvre số 21 Saigon.

Đại-lý ở các tỉnh

- Colom. - Lương-dương-Kỳ. Bac-lia. - Đông-Hoa. Camen. - Quận đờ Xuân
9 Avenue Jaccard. Tân-an. - Quận-Viên-Lôi. Long-quyên. - Thủ-Vương.
Estran. - An-kim-Lôi. Sotriêng. - Công-Xương. Cairang. - Tân-An-triêu-Kỳ.
Vinh-Lương. Tân-cán. - Đông-Ti-trung. Hoc-môn. - Công-Phát.
Nhatrang. - Hap-thai. Sadez. - Đông-sanh. Minh-hoa. - Mau-lon.
Phan-Penh. - Lạc-sông-Hưng. Soctray. - Huế-Phật. Moay. - Mỹ-hoa-Hương.

Để tiện việc "CUP" lên là "PROG". - Thương bảo lượng
Đầu lửa hiệu "CUP" lên là "TASSE". - Tốt nhất lượng
Đầu lửa hiệu "CIGARET" lên là "HORLOGE". - Tốt bực nhì

TIỆM ĐÓNG XE

Sửa xe và bán đồ phụ tùng đường Luro môn bài 99 và 101 (Đất-hố) Saigon

TÂN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lạc-châu chủ quý vị đang rồ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mũ, xe hai bánh, xe kiềm, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ nên lại chắc chắn; có bán đến xe cũ kiềm, bánh xe cao-su bằng cây giá 15 đến 15 cây chổi, cao-su dẹt để thay trong bánh, kiềm đèn tây, đồ bắt lửa xe đờ chiếc và xe song mà bằng da. Ty này rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chấung đạp hai tiên, bình để thắp đèn khí đã theo xe. Sơn xe. - và sữa xe.

Cái xin quý khách có dịp đến Đất-hố xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi da thiếu mua gấp làm ngay, thì tôi rất cảm ơn ha cổ. Còn chủ quý khách ở xa muốn gửi thư hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Chủ-nhơn cần khải.

THIỆT-NHIỆP-XU'ONG

F. NAM & L. LUC FRÈRES đường Pellerin môn bài số 132, 133 SAIGON

Bản hiện chuyên việc tu bổ máy viết, từ sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bóng và các thứ kim khí rất khéo.

Sửa ống và thi các thứ khí giải. CHUYỀN NGHỀ. - Mũi dao lớn nhỏ, mũi kéo, dao cạo râu, dụng cụ may đũa, mũi thớt, mũi.

Bên các đồ phụ tùng theo kiểu võ làm thường và dụng cụ. BÈN GIƯỜNG SẮT VÀ ĐỒ ĐÓNG NGOÀI HUỆ-VIÊN LÂM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa và rào sắt, cửa ngõ rào sắt đủ kiểu đủ rồ mĩ.

Làm kiềm huệ-mỹ và kiềm thường. Ống khóa và chìa khóa thiết chắc. Có làm đồ thun-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe-máy hơi.

Làm đồ gửi đi Lạc-Ghê. Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

DÀNH DÂY THÉP

Đề như vậy: NHI-THIÊN-DƯƠNG Cholon

DÂY THÉP NÓI

Số 653

NHI-THIÊN-DƯƠNG

DAI DƯƠC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38, - CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỦ THUỐC CAO ĐƠN HUYỀN TÂN RẤT THIÊN HIỆU NHƯ SAU NÀY:

VAN-ƯNG-NHI-THIÊN-DẦU

Dầu này vốn của Ông Y-SANH VI-TẾ-SANH đã lấy công tìm kiếm các thứ thuốc mới các danh-sơn, đem về hồn thân chế luyện nấu ra ki-lông, thiết nó có sức đuổi phong, trừ hàn, tán nhiệt, công hiệu lạ lùng, bất cứ nói chứng ngoại khoa thủy đậu linh nghiệm, các ông có mua thì xin phải nhìn cho kỹ cái: hũm bia Ông Phát-mập của tiệm NHI-THIÊN-DƯƠNG thì mới khỏi lầm lẫn.

Chủ trị các chứng 1. Ra sau này: 1. Bền mùa cầm gạo, nghệt mũi nhớt đầu, tay chân bắt đầu, trúng thì trong bụng cầm nhấm khi độc, trong nước ngoài thoa, lấy dầu dùng được.

2. Trào ngược, đau bụng, ăn uống không liền, Sinh lượng ở chửa, lòng như lửa đốt, trong ruột quần đau, ngoài thoa trong uống, thấy dầu dùng được.

3. Đàm lên chặn nghệt, bắt tinh nhơn sự, hãm răng ngấm cứng, tức thì phải dùng dầu này mà thoa nơi phía trong môi, và thoa luôn nơi màng trong, thoa dưới cổ hai bên cuốn họng, phải thoa cho thường thì tinh lại liền.

4. Ho hen khô khè, đàm F-rị chặn nghệt, hơi thở không được thông, thì

phải lấy dầu này mà thoa nơi cuốn họng và trước ngực cho thường, lại phải nhấm chừng 10 giọt dầu vào một chén nước sôi mà uống thì thấy hiệu nghiệm.

5. Đồn bà nằm bẹp mà hay xây xẩm, hoặc như đau đầu bụng thì phải lấy dầu này mà thoa 2 bên ở ngang, trên ngực, dưới bụng, rồi cũng coi theo cách nói trên đây mà uống; thì thấy sự hay. Hoặc lúc có thai mà dùng thường dầu này thì lại càng tốt lắm.

6. Con nít mà bị kinh phong nữa ta, ngày đêm la khóc, hoặc hay co sứa, trong ruột có phong, ngoài thoa trong uống hiệu nghiệm như thần.

7. Di tản đại sống mà nữa, hệ biết mà dùng dầu này thì ác là an nhiên vô sự.

8. Hoặc bị đau phong đau nhức, hoặc bị phong thấp tay chân nhức mỏi, hoặc bị phong hỏa mà đau răng, phải dùng thứ dầu này mà thoa nơi nơi, mấy chỗ đau thì hết liền.

9. Nhưng là vô danh thũng độc, các thứ ghê chốc, con nít bị thai độc mà sanh ghê, ngứa ngứa cả mình, hoặc bị muỗi cắn, hoặc bị sâu xuống; cứ dùng dầu này mà thoa thì thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Người lớn mỗi lần từ năm giọt tới mười giọt, con nít, mỗi lần thì từ một giọt đến năm giọt, phải pha với nước trà hay là nước sôi mà uống. Giá mỗi ve là..... 0.25

HÓA-DÂM-CHU-KHAI-TÂN

(THUỐC HỮU)

Thuốc hửu này của Ông Vi-tế-Sanh ra công lên non núi tìm kiếm các thứ dược tài bảo chế ra thứ thuốc hửu này trị các bệnh: ho gió, ho lao, ho lộn, ho ra huyết, ho lâu năm, và bệnh tả;

Dầu ho đứ đứ cho thể mảy mảy thuốc này trong nửa giờ thì hết, vài ngày đã lành bệnh.

Người thường mỗi ngày uống 1 gói thì trị được các bệnh và bổ huyết. Cách dùng:

Như người lớn mỗi ngày uống 1 gói thì ăn cơm rồi, hay là đang khi ho, thì uống với nước trà.

Con đờn lá có chửa uống nửa gói. Và con nít chừng ba tuổi cho đến 6 tuổi, 1 gói phân làm 4; 6 tuổi cho đến 12 tuổi, một gói phân làm 3; 12 tuổi sắp lên cũng nửa gói.

Cách dùng: rau sống, đồ cay và rượu, mấy món đó chẳng nên dùng. Giá mỗi gói 0.15, - 10 gói... 1.50

THIÊN HIỆU NHÂN DƯỢC THUY

Phạm con người sanh ra ở đời, công ngũ quan thì có cặp con mắt là một vật chi yếu lớn kết, nếu không còn thân, để cho đến rồi ra thì cặp con mắt đi rồi thì phải không còn thân. Bởi đó cho nên việc tôi đã hết lòng nghiên cứu những phương pháp điều mà chế ra một thứ thuốc nước rất hay, để trị các chứng bệnh con mắt, hoặc bị phong-nhiệt mà sưng nhọt, hoặc sưng, hoặc đỏ, hoặc nhức sưng sưng, hoặc ra máu mà không dứt, hoặc có màng như ban nhàn hoặc thấy đèn đàng đàng cả.

Cách dùng: Mỗi ngày thường nhỏ 1 1/2 lần vào con mắt, kỳ nóng rơm cũng ăn đồ chiên xào nóng này.

GIÁ: Mỗi ve lớn là... 1.500, Mỗi ve nhỏ là... 0.30

NHI-KHOA-CANG-CO-TAN

Chủ trị con nít cấp mạng kinh phong, cũng các chứng bệnh của con nít là ra sau này:

Cầm ngoi thường bằng thuốc này, mặt đỏ, bị đàm ngứa ngứa, con mắt

lão lên, hoặc trợn mắt, cũng sưng, cũng hãm, bắt tinh nhơn sự, miệng, mũi sưng khít, trong mắt đau nhức, Lưỡi đỏ khô khè mà lùn ra ho, hoặc khô đến và giật tay giật chân, đường đi huật bôn, hoặc miệng mồm khô khè lại hay khát nước, ấy là chứng CẤP-KINH-THOANG phải dùng nước trà mà uống với thuốc này.

Con thoi nóng, thoát lạnh, khi nửa khít, rút tay rút chân, da mặt sưng vàng mết, óm gầy, khô khè, ọc sần, ăn uống chẳng động, hoặc không có nước mắt, đêm ngủ con mắt không nhắm, đường đi huật bôn, rớt lều chổng hết, ấy là chứng MANG-KINH-THOANG phải dùng nước gạo rang mà cho uống với thuốc này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày một gói. Từ 1 tuổi sắp lên, mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Con con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trị được các chứng bệnh mà mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói giá là..... 0.25

THIÊN HIỆU PHÁT LÂM HUYỀN

THUỐC SỐNG LẠNH

Trị bệnh nóng Lạnh, bệnh rét, ban bạch, ban đỏ, cúm mỵ, sưng họng, phát nóng, phát lạnh, hoặc nóng mà mang, hoặc đau, miệng khô, từ chi mỗi một, ăn uống không tiêu.

Cách dùng:

Người lớn mỗi ngày uống 1 gói là 11 hườn, uống với nước trà.

Con con nít một tuổi uống 1 hườn, 2 tuổi uống 2 hườn, 3 tuổi uống 3 hườn.

Con nít mấy tuổi thì uống theo mấy hườn, tới 11 tuổi thì uống theo như người lớn uống 11 hườn mà thôi.

Như bệnh rét thì phải uống trước 2 giờ đồng hồ khi chưa có phát rét.

Cách dùng: rau sống, trái cây, đồ nguội lạnh, mấy món đó chẳng nên dùng tới; Lâm y theo như vậy, dầu bệnh nóng lạnh, hệ uống thuốc này vài ngày thì hết bệnh.

Người thường mỗi bữa sớm mai uống 3 hườn bổ thần. Hãy nhìn chắc cái hũm Ông-PHẬT, hiệu NHI-THIÊN-DƯƠNG, thì mới phải là thuốc thiệt kéo làm thứ giả.

Giá mỗi gói..... 0.16

Mẹ-củ con-tiên

Bà-Huê khách-lưu, tục kêu nhà ngũ ông-cop ở ngan Trường tiền cũ đường Pellerin, môn bài số 102 và 104.

Mới ngành-lập thêm một sở khách phòng cũng một trong đường ấy; phòng đã rộng, mát, sạch; tủ, bàn, ghế, giường và mùng nệm tinh-khiết cho chỗ tạm chỗ tạm dùng máy nước rửa rồi, lại có nhà bếp phòng boy riêng theo mỗi căn; rất tốt đẹp hơn sở phòng chánh; thật nên yên-tĩnh, chẳng ồn-ào, không tạp-nạp như các nơi khác, quý khách đã có đến rồi cũng đã biết, vì bốn hiệu không vụ lợi thái-quá, để cho khách-phòng lấy làm chỗ hi-phòng tạm cho khách lỡ chọn tạm trú ở ngoài đêm hôm ồn-tạp hi ngoi không ngdng.

Sở khách-phòng ngành này nếu khách viên phượng muốn đến Saigon chơi lâu ngày hoặc ở đường bình, cũng tiện vì rộng lớn lại có chỗ cho kẻ phuc sự ở ăn nấu nướng được.

Kính cáo Lạc-châu trường tất

Chủ-nhơn Huỳnh-dinh-Diễn, cần khải

ANGIENNE MAISON PHU-TOAN. DONG GIAY TAY VA ANNAM. LE-VAN-BEN. CHUP HINH VA ROI HINH RA LON. SAIGON. 17-19, rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

TRAN-LONG TIEM DONG GHE MAY ROTINIER. Reparation des Raquettes. Rue Turc n° 13 SAIGON. Tiem toi lap ra da hơn 17 năm rồi, rộng có một nghề làm ghê máy theo kiểu Hồng-kong, ghê dài, ghê dĩa, ghê ngói, lớn có nhỏ có, đủ thứ, đủ dạng rất khéo rất đẹp, có sửa vớt máy, đồ đánh trái láng; giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi, tôi vui lòng tiếp đãi. TRAN-LONG cần khải.

XUONG THO-MOCT. CHAM VA CAN HIỆU LA: MICHEL NGUYEN-HIEP-HOA. Tại Lãithieu Quay E. Outrey. Có đóng sẵn đủ các thứ bàn, ghế, tủ vàng v.v. toàn bằng cây Trắc, Cẩm-lai, Gỗ và có đủ thứ mặt-đá Cẩm-thạch lớn nhỏ và lành làm theo kiểu. Đã hơn 15 năm nay các nơi đều nghe danh và được vừa lòng cũng khen ngợi luôn. Có sẵn nhiều món rất xinh đẹp, để cho quý ông muốn chọn đồ khéo và vừa ý, thì nên gửi thư mà thường nghị với Xưởng-thợ-mộc này.

DO CAN, DO THEU VA HOA-LY. Bán tại tiệm TRAN-QUANG-NGHIEM. Đường Espagne, số 200 (góc chợ mới), Saigon. GIÁ RẺ: Tiệm này có trữ đủ các đồ CÀN DUNG VỆ ĐÈN KHÍ như DÂY ĐÈN BÓNG ĐÈN, QUẠT MÁY ĐIỆN, BÀN TỬ ĐIỆN vân vân và đủ các kiểu ĐÈN THẤP BẢNG DẦU SANG VÀ DẦU LỬA CỎ MĂNG SÔNG và HÀNG TƯ LỰA BẮC-KY. Bàn số và bán lẻ giá rẻ.

A. DENHOLM. 36-38, Rue Lejlic, N° 36-38 SAIGON. THIÊN NGHỆ VỀ VIỆC BẮP MÁY XAY LỬA GAO. NGUYEN GIAN MÁY - ĐỒ PHỤ TÙNG - ĐỒ THAY ĐỔI - DÂY TRẦN EMERIE VAN VAN - MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG - MÔ-TƠ. Nghề mới trong Nam. Xin các ngài lưu-ý, tôi mới mở ra một tiệm hoa chơn dụng. Trước tôi đã giúp nhiều nhà bạn chơn dụng từ danh. Tiệm mới lập mà đã đóng nhiều nhà danh giá bạn khen. Hình vẽ thiết in bình sống tự nhiên, có tinh thần. Mỗi hoa chơn dụng Đực Kieu-thương. Về đủ thứ theo kiểu Âu-châu. Như là: Trère de Chine - Mực tàu, couleur aquatint - Mực vẽ có giấy, sauce velours. Màu đen nhich, couleur sèpia - Giếng mành mành quần, peinture à l'huile - dầu màu vẽ bô. Nếu tiệm tôi có vẽ không giống không lấy tên công có lãnh về đủ thứ sơn thủy và chơn thú. Như lục-châu các ngài, nước vẽ, gờn thợ hội giả cả phải nhìn, hoặc không có hình chụp, Lớn tiệm coi người mà vẽ cũng được đẹp vậy. Muốn gửi thư do nơi đây. HANG-VAN-K. N° 5, Rue Martin des Pâlières. Prés de la gare de Daikou SAIGON.

TIẾP-THUYẾT

CÂY DẰNG MÙI DÒI (Tiếp theo)

Thầy Dàng bực vô của thì vợ chồng Phan-hào-Tâm mới, rồi hết sức, bởi căn nguyên con Liên với thủng được rồi mới lại đất làm gà độn cơm cho thầy ăn, Phan-hào-Tâm là người cần kiệm, làm ruộng không lười, song như làm thầy thuốc là đất nên trong nhà có dư-dã chút đỉnh; vợ chồng có hai đứa con, đứa con gái lớn đã có chồng về trên Bach-Đào, còn đứa con trai nhỏ thì còn học tại trường Chassaloup-Laubat.

Thầy Dàng thấy em trong nhà thong thả thì mừng; thầy hỏi thăm mọi việc ở nhà, song chẳng hề khi nào hỏi tới vợ. Lúc thầy ngồi ăn cơm với hai đứa con, em gái thầy mới thổ-thở mà tỏ rằng vợ thầy đang thầy Phó-Tông

xưa nay không có con, mà năm ngoài thầy Phó lại ty trần, vợ thầy bị sắp con ghê rầy-rà nên đã trở về nhà cũ mà ở. Thầy Dàng nghe nói thì chuyên vợ thì chầu mày coi có sắc buồn, chẳng hiểu là tại thầy nhờ đến sự hết nghĩa của người xưa, hay là tại thầy dồng lòng thương bạn cũ, mà thầy không nói chi hết.

Thầy ở Càn-Đước mấy bữa thầy đến nhà thăm bà con cũng hết, nhưng mà thầy lãnh không chịu đi lại gần nhà cũ của thầy. Thầy vừa tinh từ ta em rồi đặc hai đứa nhỏ mà đi, chẳng để thầy nhuộm bình tinh linh nên thầy phải nấn-ná ở lại mà đường bình.

Phan-hào-Tâm lo hết thuốc cho thầy uống, tuy bệnh thầy không thêm, nhưng mà cũng không giảm chút nào. Phan-hào-Tâm coi mạch rất kỹ rồi nói thầy đau thân, nên cho thầy ăn cơm lạt với chuối hoặc với đường mà thôi, chứ không cho ăn đồ mặn,

lại khuyên thầy phải nương náu mà uống thuốc dài ba tháng thì bệnh mới dờ dưng. Thiệt thầy cũng chẳng đau chi cho lắm, chỉ đau lưng, nhức tay, mỗi bữa và có khi lại ran cái ngực mà thôi, song vì bởi thầy ăn không được, nên năm mới mấy bữa mà trong mình thầy yếu lắm.

Thằng Dược với con Liên ở dư ở ăn rồi chơi, chứ không làm việc chi; chúng nó buồn, con Liên mới bày ra dạy thủng Dược ca. Dạy đúng một tháng thủng Dược đã biết ca. Bà bán hết. Thầy Dàng bình nước phân đã dầm được năm phân rồi, mới biểu em mua hai cuốn văn quốc-ngữ, ban ngày thì dạy hai đứa nhỏ học chữ còn ban đêm thì dạy chúng nó học đờn. Con nhà giàu trong làng thấy thầy dạy hai đứa này học đờn, thì thừa dịp nên áp tới mà xin thầy dạy giùm. Thầy nghĩ mình còn bình chưa đi đâu được mà ở không cũng chẳng ích gì, nên th y chịu dạy đờn cho hai đứa nhỏ trong nhà học theo cho dẽ.

Người vợ cũ thầy bỏ thầy mà lấy Phó-lông gần 15 năm nay, nhà cửa phải giao cho một đứa cháu ở giữ giùm, lửa ruộng năm nào góp xong rồi cũng phải nhập với lửa của thầy Phó để mà xài chung. Tuy ở trong nhà thì tới tờ, ra ngoài đường thì làng dân, ai cũng thưa, cũng dạ, cũng kêu là bà Phó, nhưng mà có một chút đó mà phải ra công xem xét việc nhà cho người ta, rồi mỗi năm lại phải giao cho người ta hơn hai ngàn gá lúa nữa, nghĩ thiệt là mắc quá. Đã vậy mà lúc thầy Phó ty trần sắp con ghê lại nói nhiều lời sỉ-nhục, đứa thì nói mình thấy thầy Phó giàu nên bỏ chồng mà âm xát dưng dưng của, đứa thì nói vì mình nên thầy Phó mới man bình mà ty trần.

Có trở về nhà cũ mà ở, nghĩ đến việc chồng thì liền thêm tâm bề, mang chi cái thời ham học học ham quyền mà mới mấy năm nay hao tiền tốn của, không biết bao nhiêu, lại còn phải

mang tiếng lớn chồng, mang đến bại nghĩa. Có đương buồn rầu bỗng nghe chồng cũ trở về, tuy có không dám dẽ lòng trông cho con chim cũ vào cái lồng xưa, nhưng mà có nấn-ná không an, coi ra tuồng như có thương nhờ thầy làm vậy.

Đêm nào có cũng chong đèn ngồi mà suy nghĩ, nếu thầy Dàng kêu cửa thì chắc là có bộ dây chạy ra ôm khờ rồi nấn-ná ý-ôi cho thầy dưng thứ cái tôi ngày xưa, mà có ngồi đợi hoài không nghe ai kêu, duy nghe chích bóng gà gáy vang rần, duy thấy chích bóng trong phòng hiu quạnh. Cách ít ngày có lại nghe thầy nhuộm bình, có mỗi lần đến mấy nhà ở gần Phan-hào-Tâm mà chơi. Tuy là có giá bỏ đi chơi, song trong lòng có thì có quyết hỏi thăm coi bình chứng của thầy này như thế nào, và thầy về có tới đến đôi trường đến có chút nào hay không. Người trong xóm thuat chuyên thầy về có hai đứa nhỏ cho nó nghe, lại nói bình thầy này

lắm có lẽ thầy phải ở uống thuốc lâu lâu mới mạnh được.

Ngày nào có cũng đi qua đi lại ngang trước nhà Hào-Tâm, rồi ghé máy phở ở gần đó khi thì hỏi mua trứng gà, khi thì mượn người đắp đất. Một bữa nó có đương ngồi trong nhà bà Càn, bỗng thấy thủng Dược với con Liên đi lại đó chơi. Có lấy làm mừng mới hỏi thăm chuyên thầy, lại thấy hai đứa nhỏ ngo-ngĩnh có đem lòng thương nên có biểu chúng nó đi theo có lên nhà cũ chơi. Thủng Dược với con Liên bước vô nhà thầy nhà cửa kinh-dinh, ghê tũ hực-bò thì kè-nè không dám ngồi. Có hỏi đến ở trong nhà chạy đi mua bánh đem về cho hai đứa nhỏ ăn rồi có mới hỏi rằng: Hai đứa kêu ông thầy đó bằng giống gì? Hai đứa ngo ngườ rồi thưa rằng: Thưa, con kêu bằng thầy.

(Sưu sẽ tiếp theo)

Handwritten signature and text at the bottom right of the page.